

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Vadász László

Cím:

A rab családja

Forrás:

Pesti Napló

37.

1918. 11. 31.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

361.1

Hely

Idő

"1918"

Személy

A rab családja

Leveleiben figyelmeztettek, hogy menjek el Visegrádi-utca 10. szám alá, ahol egy elvesző, pusztuló családnak nagyon gyors segítségre van szükségem. Sok dologom közt kíséreltem a Visegrádi-utca felé, ahol a harmadik emeleten megtaláltam Huszár Márton családját. Négy gyermeke van Huszárnak és feleségé. Huszár Márton, aki utazó volt, két éve be van zárva. Felesége a sok munkával tüdővészit kapott, ott feküdt a szobában két összetolt széken. Nem mondom, hogy nem láttam még ilyen nagy nyomort, mert láttam már ilyent, de nagyobbat még nem. A lakásból mindent eladtak, szegény asszony a lefogyott csontos arcával, égő, lázas szemével úgy feküdt az üres, elhanyagolt szobában, mint egy odadobott sebesült, akit ottfelejtettek. A négy kis gyermeke közül egyik megkapta a tüdővészit s ott köhögött a mamája mellett a földön. Huszárné fiatal asszony. Harminc éves. Finom fehér bőre van, szép barna szemei. Ha csak szól hozzá az ember, sírni kezd. Tizenegy év előtt ment feleségül Huszár Mártonhoz, boldogan éltek, azt mondja, hogy a férje igen szerette őket s jó családapa volt. Rongyai közt a két kopott széket úgy nézett ki ez a lázas, tüdővésztes, fehér fiatalasszony, ahogy sírt, mint egy leghűresebb amerikai színésznő haldokolva a filmen.

A háboru elején a férj elvesztette az állását s felment a Magántisztviselők Egyesületébe állásért. Huszonketten voltak itt állástalanok, valamennyiüket felvette egy Fáy nevű, aki valami kórházélel-

mezést vállalt. Huszár Mártonból konyhafelügyelő lett. Három hétig működött itt, aztán Fáy ellen bűnügyi eljárás indult s elítélték. Huszár Márton tanúképp szerepelt az ügyben, mindenütt elmondta tisztességesen, hogy mi történt a Fáy-féle tömegkonyhákban. Egyik fórumon se vádolták Huszár Mártont. Aztán a Kuriához ért a dolog. Itt egy szigoru ügyésznek eszébe jutott, hogy az alkalmazottakat is vád alá kell helyezni. És Huszár Márton kereskedelmi utazót itt gyorsan elítélték négy és fél évi börtönre. A rend kedvéért mindjárt le is tartóztatták. A kis család a Visegrádi-utcában a harmadik emeleten hiába várta haza ebédre a papát. Letartóztatták s elvitték Lipótvárra a fegyházba. Február 13-án mult ennek két éve.

Szegény fiatal nő az égő két lázas szemével az összetolt széken nem tudta tovább mesélni a dolgot, valami rongyba takarta az arcát és sírt. Aztán elmondta, hogy neki egyedül kellett eltar- tani magát és a gyerekeket. A rokonok mind el távolodtak tőlük. Varrásból tartotta el magát, azt mondja, varrásból máma gyönyörűen lehet keresni. Volt olyan hét, hogy száz koronát is keresett. Fehérvarrónő lett és este későig dolgozott s reggel már egész korán kezdte.

Már nem birt dolgozni, de azért dolgozott a géppel és a kezével mindig lehajolva. Gyakran lerogyott, de azért folytatni kellett, mert a gyerekek éhesek voltak s az egyiknek rendes ruha is kellett, mert iskolába jár. Aztán egészen összeesett s most már mozdulni se tud s egy orvos

volt ott, aki azt rendelte, hogy kórházba kell mennie, mert gümőkóroos. De hát fel se veszik kórházba, oda se tud menni, de nem is mehet, mert mi lesz a gyerekekkel. A legnagyobbik, Huszár Margit kilenc éves.

Miután meggyőződtem, hogy szegény asszony mindenben igazat mond, rögtön intézkedtem, hogy segítséget kapjanak. A négy szép kis boldogtalan gyermek a liga útján kikerült az állami gyermekmenhelyre. Az anyát a dologkórházba vitték. Tegnap délelőtt meglátogattam védencaimeit a menhelyen. A transzport osztályon találtam meg őket, szegénykéek egymás mellett ültek és éppen ebédeltek. Huszár Margit kilenc éves, Huszár Boriska hét éves, Huszár Feri három éves. A negyedik gyermek, Huszár Józsi öt éves nem volt köztük, azt a menhelyi kórházba vitték, mert megkapta a mamájától a tüdővészit. A három kis gyermek pléhtányérból főzeléket evett nagy kanállal. A főzelékben sertéshus volt. Nagyon megörültek, egész jókedvük lett, mikor a zsebemből süteményt vettem ki, amit egy cukrosboltból hoztam. Pannónia mandulacsokoládé nevezetű a sütemény, amit átnyújtottam nekik. A Huszár-gyerekek szépen komolyan odarakták a süteményeket a tányérjuk mellé, rendesen, hogy előbb majd a kötelező főzeléket eszik meg, majd csak azután térnek át a csokoládés élvezetre. Boriska, aki nagyon szép kis lány és nagyon jó kis lány, egyik kezét állandóan a süteményen tartotta, miközben savanyu arccal kanalozott a főzelékbe, mely nem

akart elfogyni. Sőt folyton több lett. Ellenben Huszár Ferenc három éves gyorsan megette a főzeléket és már-már a Pannónia-szeleibe harapott. Margitka a legnagyobb beszélgetett velem. Szép kis lány. Szép, piros szája van, élénk szép szemei, mint a mamának. Elmondta, hogy kilenc múlt március ötödikén. A harmadik elemibe jár a Sziget-utcába. Megkérdeztem tőle, hol a papájuk. A kislány azt felelte, hogy hadbavonult. Utóbb lassan, hogy a többi ne hallja, azt sugta nekem: „a papám az be van zárva.“ Megmondtam nekik, hogy a mamájuk kórházban van. Mit üzentek a mamának? A szép kis ártatlan gyermekek nem feleltek, a süteménnyel voltak elfoglalva. A kis Ferike, aki a legkevésebb, boldog, jókedvű gyerek, kijelentette selypítve, hogy ő még soha életében nem evett süteményt. A kis Boriska szaladgált a többi gyerek közt, nyakában apró gyöngysor lógott. Margit azt felelte, hogy nem tudja, mit üzenjenek a mamának, aztán mégis azt üzente, hogy csókolják a mamát. Majd pedig a noteszemet kérte s levelet írt a beteg mamának a kórházba, hogy ők jól érzik magukat és anyjuknak javulást kívánnak. Szegény kis gyerekeknek kopaszra levágták a hajukat s a nyakukban spárgán kis vászoncédula lóg, tintával a nevük van ráírva, nehogy elcseréljék őket.

Délután kimentem Huszárnéhoz a dologkórházba. Hát ez bizony piszkos és gusztustalan hely, mindenféle legszegényebb, legelhanyagoltabb emberek kerülnek ide. A 132. szobában találtam meg a tüdőbajos Huszárnét. Az ágya nem valami kifogástalan, szegény asszony lázas és nagyon beteg. Nem tudta, hol vannak a gyermekei, én mondtam meg neki s átadtam Margitka levelét. Huszárné a vánkosa alá tette a levelet és megnyugodott, mikor közöltem vele, hogy a gyerekek jó helyen vannak s láttam őket az ebédnél. Azt is megmondtam neki, hogy a negyedik gyerek kórházban van.

Aztán beszéltem az orvossal. Közölte velem, hogy megvizsgálta a fiatal asszonyt, gümőkórja van. Egyelőre legjobb, ha ott marad, mert lázas. Nem lehet szállítani. Pár hét múlva, ha jobban lesz, el kell mennie valahová, ahol jó levegőn lesz és enni kap. Pihenés kell szegény asszonnak, aki halálra dolgozta és görnyedte magát.